

V.O.B.o.W.

nr. 101
februari 2019

België-Belgique
P.B.
8800 Roeselare 1
BC 6675
P 409155

WEST-VLAAMSE ARCHEOKRANT

**West-Vlaamse Archeokrant: Driemaandelijks tijdschrift, jaargang 27,
afgiftekantoor Roeselare, Uitgever: V.O.B.o.W. vzw & WAR**

Ondernemingsnummer: 414135857

**Maatschappelijke zetel: Bergeikenstraat 48, 8800 Roeselare
Verantwoordelijke uitgever en verzending: Jozef Goderis
Bergeikenstraat 48, 8800 Roeselare (Rumbeke), 051/22.27.20**

WEST-VLAAMSE ARCHEOKRANT

nr. 101
februari 2019

COLOFON

Redactie: Jozef Goderis, Hendrik Hameeuw
Adres: Bergeikenstraat 48, 8800, Roeselare - Rumbeke, 051/22.27.20

Werkten mee aan dit nummer: Johan Buyse, Ferdy Callewaert, Roland Frits Coghe, Jef Eloy, Jozef Goderis, Hendrik Hameeuw, Willem Hantson, Jos Vanackere

Vormgeving: Hendrik Hameeuw, Jozef Goderis.
Foto's en illustraties: Jozef Goderis, Willem Hantson, Maria Pype

V.O.B.o.W.-lidmaatschap 2019: wordt betaald op rekening BE 22 4669 1679 9147 (BIC KREDBEBB) van V.O.B.o.W.-vzw. Vaste leden betalen € 26. Gewone leden € 21. De vier Archeokranten per jaar zijn ook voor niet-leden beschikbaar voor €12. Zij verschijnen in februari, mei, augustus en november.

Inleveringsdatum bijdrage eerstvolgende nummer: vóór 15 april 2019.

Verzendingsdienst West-Vlaamse Archeokrant:
Jozef Goderis, Bergeikenstraat 48, 8800 Roeselare. 051/22.27.20 jozef.goderis@skynet.be

Copyright 2019, West-Vlaamse Archeokrant - Jozef Goderis en Jos Vanackere

Overname is toegelaten mits verwijzing naar onze uitgaven. Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn bijdrage. Voor gehele of deels overname is voorafgaande toestemming van de auteur vereist.

V.O.B.o.W. vzw is aangesloten bij Herita: krachtenbundeling Erfgoed Vlaanderen, Het Forum voor Erfgoedverenigingen en Open Monumentendag Vlaanderen

www.vobow.be

INHOUD

Voorwoord	5
Jaarverslag V.O.B.o.W. 2018 <i>J. Goderis & H. Hameeuw</i>	6
Overdracht PUSO-collectie aan Gemeente Heuvelland	16
Archeo in de Pers	20
Archeo te Kijk	37
Tijdschriften	41
Boekbespreking	47
Korte Berichten	49
Daguitstap met de V.O.B.o.W naar Tongeren op 31.03.2019	52
Hernieuwing van het Lidgeld 2019	54
Activiteitenkalender V.O.B.o.W. 2019	55

OVERDRACHT PUSO-COLLECTIE AAN GEMEENTE HEUVELLAND

Op 29 november 2018 schonken Jean Luc **Putman** en Marc **Soenen** hun samengevoegde archeologische collectie van de Kemmelberg aan de Gemeente Heuveland. Dit belangrijk moment werd vanuit de V.O.B.o.W. door Christine Ramboer, Jos Vanackere en Jozef Goderis bijgewoond. Hieronder enkele sfeerbeelden, afbeeldingen van belangrijke archeologische stukken uit deze collectie en de persmededeling uitgeschreven naar aanleiding van deze overdracht. Bij de overdracht werd bepaald dat de Gemeente Heuveland de archeologische collectie zal laten beheren door het Regionaal Erfgoeddepot Potyze.

Enkele van de overgedragen archeologische vondsten

Archeologische topstukken geschonken aan de gemeente Heuvelland

De archeologische collectie PuSo (Putman-Soenen) wordt geschonken aan de gemeente Heuvelland en ondergebracht in het Regionaal Erfgoeddepot Potyze. Daarmee worden een duurzaam beheer en ontsluiting gegarandeerd voor de komende decennia.

De archeologische collectie werd gedurende vijftig jaar opgebouwd door vader Robert en zoon Jean Luc Putman en de schoonbroers Marc Soenen en Gilbert Ennaert. De deelcollecties werden in 1990 samengevoegd. De laatste jaren werd de collectie – onder de code PUSO- door Jean Luc Putman en Marc Soenen beheerd. Ze zorgden voor een professionele inventaris, collectiebeschrijving en verpakking. De collectie bevat vondsten en archieven uit de prehistorie en protohistorie van Heuvelland, vooral van de Kemmelberg.

Opgravingen Kemmelberg

Vanaf 1961, gedurende meer dan vijftig jaar, speurden de schenkers systematisch en regelmatig velden en bossen af op zoek naar voorwerpen. Ze vonden vooral vuurstenen werktuigen uit de prehistorie. Tussen 1963 en 1967 ondernamen de Putmans, met steun van de gemeente Kemmel, de eerste opgravingen op de noordkant van het Kemmelbergplateau. Zo ontdekten ze de eerste sporen van bewoning en verdediging samen met potscherven, slingerkogels en bronzen ringetjes uit de IJzertijd (Kelten).

Op basis van die informatie werden tussen 1968 en 1980 aanzienlijke opgravingen uitgevoerd onder leiding van André Van Doorselaer onder de auspiciën van de Nationale dienst voor Opgravingen (NDO) en vervolgens de Vereniging voor oudheidkundig bodemonderzoek West-Vlaanderen (V.O.B.o.W.). Die imposante collectie wordt momenteel bewaard in het RAMS te Waarmaarde en beheerd door de V.O.B.o.W. Het ligt in de bedoeling van de gemeente Heuvelland om op termijn ook deze collectie te verwerven.

Neanderthalers en eerste landbouwers

De collectie bevat heel wat stukken van bovenlokaal belang. Zo zijn er meer dan honderd stukken die minstens 40.000 jaar oud zijn en toegewezen worden aan de Neanderthalers, de oudste menselijke aanwezigheid in de regio. Duizenden silexwerktuigen, fabricagemateriaal en een aantal potscherven getuigen van de komst van de eerste landbouwers van de heuvelstreek, zo'n 6000 jaar geleden. Ze leidden door boskap, de aanleg van veldjes en omheiningen doorheen Heuvelland de omslag in van natuurlandschap naar cultuurlandschap.

Keltisch fort op Kemmelberg in 2018 archeologisch beschermd

Tenslotte leverden de eerste kleinschalige opgravingen ook heel wat materiaal uit de IJzertijd, bij het brede publiek beter bekend als de Keltische periode. Dit was de start voor het op de kaart zetten van de Kemmelberg als een dominerend regionaal centrum rond de 5de eeuw voor Christus. Het nodigde tot aansluitende uitgebreide opgravingen

waaruit een machtscentrum met mediterrane contacten naar voor is gekomen, een uniek 'moment de gloire' voor Heuvelland dat een kleine eeuw zou duren. In 2018 werd de top van de Kemmelberg ook archeologisch beschermd door de Vlaamse Overheid voor de aanwezigheid van deze site.

Veilig onderkomen in Regionaal Erfgoeddepot Potyze

De collectie PUSO wordt geschonken aan de gemeente Heuvelland. Alle vondsten van de PUSO collectie worden in het Regionaal Erfgoeddepot Potyze ondergebracht om een kwaliteitsvolle bewaring te garanderen. De intergemeentelijke projectvereniging CO₇ zal de collectie beheren en zorgen voor digitale toegang om zo onderzoek en ontsluiting te faciliteren. De archieven van PUSO zullen door de gemeente Heuvelland bewaard en toegankelijk gemaakt worden.

Het verhaal naar het brede publiek brengen

Deze schenking moet de start worden van een grotere visibiliteit van het rijke verleden van Heuvelland. In de toekomst wil de gemeente samen met de verschillende partners de bestaande publieksontsluiting versterken en uitbreiden. Binnenkort ontwikkelt de provincie West-Vlaanderen een Keltische speelzone in de schaduw van de Kemmelberg, komt er in 2021 een tijdelijke tentoonstelling en wordt onderzocht om de collectie in de toekomst permanent te ontsluiten.